

Šoporňianske noviny

marec 2021/ číslo 1 22. ročník/ nepredajné

*Obec Šoporňa
Vám praje veselé
a požehnané
veľkonočné
sviatky.*

ČASOPIS OBYVATEĽOV OBCE ŠOPORŇA

Obsah

Príhovor	2
Príhovor farára Liek	3
Z práce OZ v Šoporni ČOV a kanalizácia	4
Covid – 19 a naša škola	6
Sviatky v MŠ	7
MDŽ Marec – Mesiac kníh	8
Fašaneček v spomienkach	9
Dôchodcovia to zvládnu	10
Rok s COVID – 19 Sčítanie obyvateľstva 2021	11
História našej obce (časť druhá)	12
Úprimné poďakovanie Smútok folklóru	14
Štatistické údaje obyvateľov obce Šoporňa Spoločenská kronika	15
Pripravujeme, oznamy Zvoz odpadov, Zberný dvor	16

Milí Šoporňania, priatelia

Nedávno prešiel rok od zistenia prvého prípadu koronavírusu na Slovensku. Začala doba, v ktorej si nikto nevedel predstaviť, čo nám prinesie, nikto nevedel, čo nás čaká.

Pandémia bola ešte len v začiatkoch, začali sa nosiť rúška – stali sa našou každodennou potrebou. Čím boli zaplavené sociálne siete? Tým, ako v obciach šíjajú rúška, nakupujú rúška, rozdávať rúška obyvateľom atď. – iniciatíva samosprávy a dobrovoľníkov. Pomáhali sme si navzájom a prežili sme jar dobre, ochránili sme sa pred pandémiou.

V lete sa uvoľnili opatrenia, začali sme sa stretávať, avšak stále sme mali strach a obavy, nakoľko sme dostávali informácie z iných krajín, hlavne Taliansko, kde bolo veľmi veľa úmrtí na Covid počas prvej vlny a kolabovalo zdravotníctvo. Tu bola možnosť štátu sa pripraviť na prípadné horšie časy, ale nestalo sa. Otvorili sa hranice a mnohí odišli ovplyvnení falošnou bezpečnosťou na dovolenky. Nepočúvali sa rady odborníkov a, ruku na srdce, brali sme epidémiu na ľahkú váhu (vrátane mňa).

Na jeseň začali stúpať množstvá pozitívnych prípadov nákazy ako bonus pri návrate z dovoleniek. Čítali sme množstvo článkov o bezpríznakových pacientoch, že robíme zbytočnú paniku. Avšak postupne pandémie udrela v plnej sile, plnili sa nemocnice a pribúdali úmrtia. Prvé prípady pozitívnych sa objavili aj u nás.

V októbri a v novembri začali nekontrolovateľne rásť počty pozitívnych. Tu sme zistili, že nie sme výnimka, že sme sa mylili. Prišli vážnejšie príznaky a prvé úmrtia aj v našej obci. Vláda nariadila prvé celoplošné testovanie obyvateľov. Samosprávy mali byť nápomocné – poskytnúť priestory, dobrovoľníkov. Nakoniec samosprávy zabezpečovali všetko a vďaka nim dopadlo testovanie tak, ako dopadlo.

Trošku sme sa upokojili, v decembri znovu nastala väčšia voľnosť pohybu a vrcholom boli otvorené lyžiarske strediská. Pritom v lyžiarskych strediskách v Taliansku počas prvej vlny sa nákaza najviac rozšírila. V tomto čase začali niektoré krajiny s dobrovoľným očkovaním, avšak na Slovensku sme mali čas na všetko.

Január 2021 – pandémie vrcholí, denne pribúdajú stovky mŕtvych a my s nariadením vlády začíname s testovaním zamestnancov škôl a rodičov detí. Vláda nepočúva odborníkov, že masové testovanie roznáša nákazu, ale všetko hodí na samosprávy, zriaďovateľov, teda mestá a obce. My, ktorí máme školy, sme uvažovali, kam tých ľudí pošleme sa otestovať. Aby sme rodičov a zamestnancov škôl nikam nepreháňali, tak jediná schodná cesta pre nás bola zriadiť mobilné odberové miesto – MOM. Deti vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu do škôl nenastúpili, ale MOM-ky nám zostali, keď sme ich zriadili. Obce a mestá sa stali poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Keď sme zistili, čo všetko treba zariadiť, nebolo nám všetko jedno – poistenie, zmluva na zneškodnenie nebezpečného odpadu, GDPR a zodpovedný štatút MOM – starosta obce.

Keď sme netestovali zamestnancov škôl a rodičov – prišiel celoplošný skrining. Hurá, máme MOM-ku môžeme testovať a, samozrejme, pomôžeme aj obciam, čo MOM-ku nemajú, keď sme kolegovia. Dobré, dali sme to. Po prvom skriningu prišlo nahadzovanie do systému, druhé kolo, testy na poslednú chvíľu, budú, nebudú? Hlavne, že testujeme. A dnes ideme testovať 9. kolo – lebo COVID AUTOMAT a hotovo. Znovu sme nepočúvali odborníkov.

Prečo toto všetko vlastne píšeme? Lebo, vraj, samosprá-

vy sa búria, že nebudú testovať a znovu sú to podľa vlády starostovia, ktorí kandidovali za Smer, SNS ... vlastne každého, kto má iný názor.

To, že povieme, že toho máme dosť, je hádam na mieste – supľujeme štát, zamestnávateľov, ambulancie – ľudia potrebujú 7-dňový test do práce. Nikde sa nepíše, že je samospráva zodpovedná a povinná sa postarať o to, aby ten papier mali. NIE – robíme to, aby naši ľudia nečakali v rade v súkromných MOM-kách, aby mohli ísť do práce, k lekárovi...

Deväť víkendov po sebe a bude i desiaty... Nemôžeme povedať, že sme unavení...? Môžeme, ale neplačeme – vždy ideme. Vždy sa zariadime tak, aby sme pomohli. Aj my máme právo vyjadriť svoj názor. Dokedy to vydržíme takto ťahať? Dovtedy, pokiaľ bude treba nezmyselný „papierik“, keď spoľahlivosť testov je zlá. Keď sami tvrdia, že negatívna antigénový test neznamená, že nie ste pozitívny. Tak načo to je?

Robíme to iba pre našich občanov. A nájdú sa však i takí, ktorí nadávajú na starostov, načo to robíme a pritom stoja v rade na testovanie. Vrcholom „pochopenia a ľudskosti“ je, že idú ešte udávať, sťažovať sa, že neboli napr. dodržané odstupy pri testovaní. Už sme si zvykli, chápeme to. Nervozita, stres, ponorka z neustáleho obmedzovania pohybu a byť zatvorený doma tomu len pridáva. Akosi strácame socializáciu, chýba nám spoločnosť a keď sme s ľuďmi, začíná nám to vadit.

S plnou vážnosťou a pri zmysloch hovorím: „Som hrdý na to, že som starosta, na svojich kolegov, na to ako sa vieme v krízovej situácii zomknúť a spolupracovať.“ I keď nie vždy máme rovnaký názor. Nemáme sa za za čo hanbiť, lebo sme nápomocní, ako sa dá. Tie názory, že konečne nesedíme na zadku a niečo robíme – môže povedať len človek, ktorý nemá páru o tom, čo samospráva je. Súďte ľudí na základe ich správania, postoja, výsledkov práce, hodnôt a nie podľa politického trička...ale hlavne, zachovajme si zdravý rozum.

A v neposlednom rade som VEĽMI vďačný testovaciemu tímu, ktorý to s obcou ťahá X-tý týždeň iba preto, že potrebujete nezmyselný papierik do práce, aby ste mohli zabezpečiť svoje rodiny. ĎAKUJEM za všetkých Šoporňanov.

Dnešná politická situácia nám taktiež nepomáha, skôr naopak. Vláda rieši jednu svoju krízu za druhou, sú na prahu rozpadu (ktovie, ako sa to zmení, pokiaľ sa vytlačia noviny), riešia seba, neriešia pandémiu, nezaujímajú ich ľudia, iba ich mocenské hry. A zatiaľ nám zomierajú ľudia po stovkách denne, celkovo už cez 9 000. Obviňujú sa zo zodpovednosti medzi sebou, obviňujú odborníkov, novinárov, samosprávy, vlastne každého, lebo obvinili zo zodpovednosti už aj všetkých obyvateľov. A pritom najväčšiu zodpovednosť má vláda.

Dnešná situácia vyžaduje, namiesto bezvýznamného testovania, ktoré ešte viac šíri nákazu, vynaložiť maximálne úsilie na zabezpečenie vakcín na očkovanie, zabezpečenie liekov do lekární a aspoň trošku sa starať o občanov. Toto je podľa odborníkov tak jediná vhodná cesta, ale momentálne je to tak, že ak si nepomôžeme navzájom, tak nám nikto nepomôže.

Preto vám všetkým prajem hlavne veľa zdravia, porozumenia a súdržnosti, aby sme túto ťažkú dobu zvládli.

O pár dní nás čakajú najväčšie kresťanské sviatky. Znovu, ako v minulom roku, ich s najväčšou pravdepodobnosťou prežijeme uzavretí v domácnostiach (veľmi rád by som sa mylil). I napriek tomu je veľa možností, ako byť v kontakte s ostatnými – televízia, mobil, internet, sociálne siete. Takýmto spôsobom môžeme zostať v kontakte s najbližšími a priateľmi. Prajem vám požehnané veľkonočné sviatky.

Mgr. Adrián Macho, starosta obce

LIEK

Videl som český dokumentárny film, ktorý ma veľmi zaujal po stránke obsahovej a aj spôsobom ako vznikol. Vznikal totiž desiatky rokov. Už dávno v socializme, keď sa točilo väčšinou na čiernobiely materiál, lebo farebne to bolo veľmi drahé. Neskôr pribúdali aj farebné snímky. Všetko sa po dokončení dokumentu pomocou strihu vzájomne preplietalo. Raz odpoveď dávnejšia a za tým súčasnejšia. Dá sa povedať, že tento film, aj keď bol dlhý, nebol dokončený. A prečo ma zaujal? Pre svoj obsah. On je svojím spôsobom veľmi monotónny a zároveň aj veľmi zaujímavý. Spočíva v tom, že tvorcovia príbehu sa stretávajú s rozmanitými ľuďmi a kladú každému otázku: „Čo je pre teba v tvojom živote najdôležitejšie, po čom najviac túžiš?“ A toto stále. Veľmi som bol zvedavý a nenudilo ma počúvať pestré odpovede ľudí pred päťdesiatimi rokmi až dodnes. Väčšinou, aj keď ľudia boli otázkou zaskočení, hľadali formulácie, ako vyjadriť tajomstvo svojho srdca. Niektorí s tým síce nemali problémy, lebo otázka položená na futbalovom štadióne rozvášnenému fanúšikovi dostala revúcu odpoveď: „No predsa, aby Sparta vyhrala!“ A keď sa ho doplnkovo spýtali, či nechce nič viac, tak kričal, že nie. Boli aj vážnejšie odpovede. O tom, aby sa „hovorí jedna, dobre vydala, aby ju mal muž rád a staral sa o rodinu. Ďalší, aby mal dobré zamestnanie, iní hovorili cestovať, mať veľa peňazí. Odvážnejší túžil, aby padol komunizmus... Ale aj také sebecké: „Aby som sa oženil s peknou ženou, aby poslúchala a nebola protivná.“ /A nie je dôležité, aký bude on./ Odpovede sa tematicky mnohé podobali, ale boli vyjadrené originálnym spôsobom. Čo sa týka väčšej hodnoty, tak ma najviac zaujali dve. V jednej zaznelo od osemnásť ročnej dievčiny: „Aby som spoznala zmysel života a aby som podľa toho mohla žiť.“ A druhá, v jej veku: „Aby som nikdy nezomrela.“ Ľahko pochopíme, že tieto dve spolu súvisia a pri troche zamyslenia zhodnotíme, že sa dotýkajú podstaty ľudského bytia. Ako kňaz som často pri odprevádzaní zosnulých na cintoríne. Smútok i plač hovoria o tom, že sa stalo niečo, po čom človek netúži. A platí to nie len o predčasných odchodoch, ale aj vo vysokom veku. A to sa bude týkať aj nás. Sme v tej chvíli takí bezmocní. No aj keď sa zdá, že smrť je nepreniknuteľná temnota, predsa aj tak existuje svetielko na konci tmavého tunela. Pozrime sa na to takto. V dnešnej dobe zúri pandémie koronavírusu. Mnohých už potrápila, mnohým vzala život. Vedci z oblasti vývoja liekov zabojovali a objavili lieky proti tejto chorobe. Je ich už viacero. Fungujú na princípe prevencie, aby natoľko zmobilizovali organizmus, že sa pri napadnutí nepoddá, ale zvíťazí. Pozoruhodné je, že sa vakcína vytvorila z vírusu, ktorý má premôcť. To je princíp očkovania aj pri iných onemocneniach. Ochorenie sa premôže ním samým. V určitom slova zmysle je to podobne pri výrobe protijeđu pri uhryznutí hadom. Aj ten sa vyrába z jedu týchto hadov. A na takomto princípe sa objavil spôsob boja proti samej smrti. Túžba nezomrieť môže byť naplnená. Objaviteľom nie sú vedci, lebo nedokážu všetko. Oni trochu ten pozemský život vedľa predĺžiť. Proti smrti je treba viac, než len ohraničenú ľudskú múdrosť. Toto môže byť objav len toho, ktorý svet a človeka stvoril. Ten, ktorému my kresťania hovoríme: „Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba a zeme...“. Nestvoril človeka pre trápenie a biedne zomieranie, ale pre život, ktorý má prejsť až do večnosti. Zneužitá sloboda človeka však urobila s ľudským životom, obrazne povedané, to, čo napríklad, keď niekto dostane prístroj a nepoužíva ho podľa návodu výrobcu, ale po svojom. Samozrejme, že ho ničí až ho celkom zničí. Ten, kto ho vyrobil, za to nemôže. V dare ľudského života sa toto ničenie volá hriech. Na prvom mieste ten dedičný ale nie len on. Ak by nám slovo hriech nevyhovovalo, tak ho pomenujeme výrazom zničujúca svojvôľa, ktorá nerešpektuje návod Stvoriteľa. Ale v jeho múdrosti a láske sa našiel liek. Kniha kníh, Biblia hovorí: „Tak Boh miloval svet,

že dal svojho Syna, aby každý, kto uverí, nezahynul, ale mal život večný.“ Viete, aby vakcína proti chorobe mala účinok, musia byť v laboratóriu pri výskume zasiahnuté vírusom ľudskej bunky. Ježiš Kristus, Boží syn, prišiel ponúknuť nie len niekoľko buniek, ale celého seba samého, aby sa ho zmocnila smrť. Spôsob, ktorý mu ľudia vybrali a on sa slobodne poddal, bol krutý kríž. A spolu s tým aj predošlé mučenie a potupovanie jeho duše, jeho dôstojnosti. Prijal na seba všetko zlo, ktoré spôsobuje hriech, aby sa stal „vakcínou“ pre večný život človeka. Jeho vzkriesenie potvrdzuje víťaznú silu tohto lieku a každý, kto Ježiša prijíma do svojho života, má túto silu. Pre neho pozemská smrť už nie je definitívnym koncom. Stáva sa prechodom a na jeho konci nie je tragické nič, ale Svetlo plného života. Naplniť túžbu poznať zmysel života a nezomrieť, je na dosah každému. Ne treba čakať dlhé mesiace, až prídem na rad. Čo však znamená prijať tento Liek? Nuž, prijať ho osobne ako návod na život podľa Božích prikázaní a podľa nich sa riadiť. Ináč povedané, prijať ho ako Cestu, Pravdu a Život. Áno, sú ľudia, ktorí neveria v hodnotu protikovidovej vakcíny. A sú takí, ktorí neveria ani vakcíne proti smrti. Otázka, čo je pre teba najdôležitejšie, pokračuje smerom ku každému z nás aj bez filmového dokumentu na monitore. Budeme jej odpoveď vidieť za hranicou času. Vyberme si dobre. Svetlo veľkonočného rána nech nám dobre osvetlí, čo je správne.

**Požehnanú Veľkú noc a veľa zdravia
prajú farníkom a všetkým občanom
Šoporne duchovní farnosti**

Z PRÁCE OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA V ŠOPORNI UZNESENIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA SEPTEMBER 2020 – JANUÁR 2021

Schválené

- žiadosť o poskytnutie finančnej výpomoci obci na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 vo výške 74 785,00 €
- VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi
- Prevádzkový poriadok Zberného dvora
- VZN o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a školských zariadení
- vyrovnaný rozpočet obce Šoporňa na rok 2021
- podanie žiadosti o poskytnutie dotácie a schvaľovania územného plánu
- použitie finančných prostriedkov 74 000,00 € na odvodnenie ulíc Poštová a Argentínska
- rozpočtové opatrenie č. 2/2020
- rozpočtové opatrenie č. 1/2021
- návrh plánu kontrolnej činnosti Hlavnej kontrolórky na rok 2021 poskytnutie dotácií na rok 2021 pre SZPP – 700 €, Klub paličkovanvej čipky – 750 €, ZO SZCH – 700 €, PZ Domovina – 1 400 €, SRZ – 2 500 €, ZO protifašistických bojovníkov – 200 €, SZZ – 1 200 €,

ŠK – 15 000 €, KD – 800 €, 6 x autobus, 4 x príspevok 1 € na osobu na štvrťročné stretnutia a členskú schôdzu

- zámenu obecného pozemku parc. č. 859/62 za parc. č. 365/3
- úpravu rokovacieho poriadku komisií Obecného zastupiteľstva
- predloženie ŽoNFP za účelom realizácii projektu „Úprava podkladu ľadovej plochy a zastrešenie ľadovej plochy v obci Šoporňa“

Prerokovalo

- Žiadosť P. U. o schválenie Urbanistickej

Berie na vedomie

- Správu o činnosti Matričného úradu, referátu daní miestneho poplatku, referátu mzdy, miestnych daní a poplatkov, knižnice, výstavby a prednostu OcÚ za rok 2019
- Správy hlavnej kontrolórky o vykonaných kontrolách
- výhľadový rozpočet na rok 2022 a 2023
- správu hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu Obce Šoporňa na rok 2021, viacročného rozpočtu na roky 2022 a 2023
- Správu hlavnej kontrolórky o vyúčtovaní dotácií poskytnutých obcou za rok 2020

prednosta OcÚ

ČOV A KANALIZÁCIA

budovanie ČOV

ulica Komenského

ulica Budovateľská

Vážení spoluobčania, aj v tomto čísle Šopornianskych novín Vám prinášame informácie o prebiehajúcich stavebných prácach na dobudovaní kanalizácie a rozšírení a zmodernizovaní čističky odpadových vôd. Práce pokračujú podľa harmonogramu, ktorý je zverejnený na našej webovej stránke a FB. Veľa občanov sa pýta, kedy bude možné pripojiť sa na kanalizáciu a odpoveď znie: „Keď bude kanalizácia a ČOV dokončená a skolaudovaná.“ Ďalšou častou otázkou je, ako to bude s pripojením novostavieb, resp. stavieb, ktoré nie sú zahrnuté do projektovej dokumentácie (pozn. boli postavené až po vy-

pracovaní a schválení PD). Samozrejme, aj tieto stavby sa budú môcť pripojiť, ale tiež až po realizácii a kolaudácii diela. Treťou najčastejšou otázkou sú cesty. Čiastočné opravy ciest sa začnú realizovať v júli a komplexná oprava by mala byť zrealizovaná v jesennom období. Preto Vás žiadame o pochopenie, nakoľko je narušený a znížený komfort presunu po uliciach, taktiež vjazd do dvorov nehnuteľností. Ďakujeme za tolerantnosť a trpezlivosť Vás, našich občanov.

Daniela Vozárová

ulica Mlynská

ulica Šaľská

COVID - 19 A NAŠA ŠKOLA...

Druhý polrok školského roku 2020/21 sa začal 1. 2. 2021. Brána našej školy však zostala po vianočných prázdninách zatvorená. Výchovo-vzdelávací proces pokračoval dištančnou formou pre žiakov druhého stupňa, ku ktorým sa pridali aj žiaci prvého stupňa.

Súčasná hygienicko – epidemiologická situácia nám neumožňovala riadne prezenčné vzdelávanie. Vieme, že táto skutočnosť je veľmi náročná a zložitá pre žiakov, rodičov i učiteľov. Napriek tomu využívame všetky spôsoby, metódy a formy vzájomnej spolupráce. Zapájame sa aj do mimoškolských aktivít. V olympiáde z anglického jazyka reprezentovali našu školu v obvodnom kole dvaja žiaci, obaja boli úspešnými riešiteľmi, získali 2. a 11. miesto. V matematickej olympiáde sme taktiež mali úspešného riešiteľa, ktorý postúpil do obvodného kola. Zo školského kola Pytagoriády pre 3. – 8. ročník sme mali 13 úspešných riešiteľov s postupom do obvodného kola. Momentálne prebieha príprava žiakov v rámci obvodného kola súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy pod názvom Čaro slova.

Našu školu, konkrétne žiakov 4. ročníka, vybralo medzinárodné centrum k realizácii hlavného merania medzinárodnej štúdie PIRLS 2021. Toto meranie uskutočňuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR prostredníctvom NÚCEM.

Našich deviatakov sme zaregistrovali v systéme e-Test, kde sú pripravené elektronické testy z čitateľskej a matematickej gramotnosti, zo slovenského jazyka a literatúry, matematiky a cudzích jazykov. Toto testovanie posluží žiakom ako príprava na testovanie T 9 2021. Tiež sme sa zapojili do rozvojového projektu Čítame radi, v ktorom sme boli úspešní a naša škola získala finančné prostriedky na nákup nových kníh pre žiakov 1. a 2. stupňa, ktorými posilníme knižničný fond školskej knižnice a zvýšime čitateľskú gramotnosť našich žiakov. Ďalej sa naša škola uchádza o poskytnutie dotácie v rámci rozvojového projektu Zlepšenie vybavenia školskej jedálne v základných a stredných školách, ktorý vyhlásilo MŠVV a Š SR (čakáme na vyhodnotenie).

Od 8. 3. 2021 sme umožnili vzdelávanie deťom v MŠ a žiakom 1. stupňa ZŠ. Do MŠ nastúpilo 40 detí a na 1. stupni ZŠ sa vzdeláva 89 žiakov. Pre žiakov 1. stupňa, ktorí nenastúpili na prezenčnú výučbu, sme zabezpečili dištančné vzdelávanie tak ako pre žiakov 2. stupňa.

Zároveň sme obnovili činnosť ŠKD. Prezenčné vzdelávanie je realizované za dodržiavania prísnych hygienických opatrení. Od 15. 3. 2021 je MŠ otvorená pre všetky deti a 1. stupeň ZŠ pre všetkých žiakov. Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým rodičom, pedagogickým zamestnancom i žiakom za aktívnu spoluprácu, trpezlivosť a porozumenie, ktoré sú veľmi potrebné na zvládnutie tejto pre všetkých zložitej, situácie. Pevne veríme, že spoločnými silami všetko zvládneme a čoskoro sa v škole uvidíme aj so žiakmi 2. stupňa.

vedenie ZŠ s MŠ Šoporňa

SVIATKY V MATERSKEJ ŠKOLE

06. 12. 2020

– navštívil materskú školu Mikuláš. Deti sa potešili, veď ho čakali celý rok. Samozrejme, s Mikulášom prišiel aj čert, ktorého sa spočiatku deti báli, ale o chvíľu už boli spolu kamaráti. Po tom ako deti zarcitovali a zaspievali krásne básničky a pesničky, ktoré sa pre nich naučili, dostali za odmenu balíčky plné dobrôt.

Každý rok sa spoločne s Mikulášom konal aj „Deň otvorených dverí“, kedy v rámci tvorivých dielní prišli do materskej školy rodičia, aby s deťmi strávili príjemné tvorivé predpoludnie. Spoločne s deťmi vyrobili vianočné ozdoby, ktorými vyzdobili triedu a tiež stromčeky na školskom dvore pred materskou školou.

Z dôvodu nepriaznivej pandemickej situácie v súvislosti s ochorením

COVID 19 tomu tentokrát tak nebolo. Veríme, že budúci rok budeme môcť túto tradíciu opäť obnoviť a spoločne tak zažiť príjemnú predvianočnú atmosféru.

18. 12. 2020 sme mali vianočnú besiedku. Deti si spoločne s pani učiteľkami pripravili slávnostné pohostenie, rozprávali sa o zvykoch na Vianoce a počúvali koledy. Samozrejme, najviac čakali na darčeky od Ježiška, ktoré sa objavili pod vianočným stromčekom ihneď po zazvonení „čarovným zvončekom“. Potom nasledovalo už len rozbaľovanie a radosť z nových hračiek.

Mgr. Marta Šmátralová, učiteľka v MŠ

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŽIEN

Žena je slovo, ktoré skrýva v sebe čaro, krásu, duchaplnosť i zmyselnosť. Bez žien by bol svet pustý ako lúka bez kvetov, ako nočná obloha bez hviezd či ako srdce bez lásky. Sme jednou z tých, ktoré naplňajú slovo žena krásnym pôvabom. Sme jednou z tých, ktoré doplňajú svet, v ktorom žijeme...

Deň 8. marec je označený ako Medzinárodný deň žien vo väčšine kalendárov na svete. V našej obci sme ho každoročne oslavovali spoločne v sále kultúrneho domu. Tento rok je však iný a súčasná situácia nám nedovolila sa spoločne stretnúť. Napriek tomu sme si Vás, naše ženy, uctili aspoň milým príhovorom starostu obce prostredníctvom obecnej stránky a obecného rozhlasu a takisto malou pozornosťou v podobe roznesenia obecných pohľadníc do každej domácnosti.

za OcÚ Veronika Plešová

MAREC – MESIAC KNIHY

Marec je pre nás všetkých po dlhej a studenej zime znamením príchodu jari. Vonku sa prebúdzajú príroda, kvitnú kvety a liahnu sa malé, šťastné kuriatka.

Tento mesiac je však aj Mesiacom knihy. Viete ale prečo?

Marec ako Mesiac knihy oslavujeme na počesť Mateja Hrebendu - Hačovského už dlhých 66 rokov, teda od roku 1955. Cieľ bol jednoduchý – podporenie záujmu o literatúru.

Mnohí si myslia, že knihy sú iba nudné, nezaujímavé a nepotrebné kusy papiera zlepeného k sebe, ktoré ich nútia alebo nútia čítať v škole. To však vôbec nie je pravda. Veď posúďte sami. Čo môže byť lepšie, ako sa po dlhom a náročnom dni ponoriť do príbehu nabitých emócií a informácií, ktoré Vás vo veľa prípadoch ani nenechajú spať? Môžete bojovať spolu s princom o princeznú, ktorú drží v zajatí zlá čarodejníca, pátrať po zločincovi sa svetoznámy detektívom Sherlockom Holmesom alebo sa len tak začítať do romantického príbehu dvoch mladých ľudí, ktorí k sebe, aj cez všetky prekážky v živote, našli cestu.

Knihy majú, na rozdiel od reálneho života, veľkú výhodu. Veci, postavy a miesta v nich môžu byť akékoľvek nereálne. Či sa už bavíme o rozprávajúcich zvieratkách, ktoré dokážu z človeka vysať všetok strach, o okrídlených vílach, ktoré dokážu ovládať vodu, či o tajomných horách, v ktorých sa po vašich zázračných slovách otvorí brána do pekla.

Z nekonečného množstva kníh si dokáže vybrať naozaj každý. Máte radi napätie alebo sa radi bojujete? Odporúčam detektívku alebo temný triler, ktorý Vám nedovolí prestať čítať. Radi sledujete príbehy mladej lásky? Knihy s romantickou linkou budú pre Vás to pravé. Zakázaná láska, mladá láska alebo nebezpečná? Možno je vaším snom preletieť sa na okrídlenom drakovi chrliacom oheň či zachrániť svet pred nebezpečnými robotmi. Vtedy je za mňa jednoznačná voľba kniha s fantasy alebo sci-fi tematikou. Vyberte si!

Knihou naozaj nikoho neurazíte. Predstavte si, že je deň pred Via-

nocami a Vám ešte stále chýba ten posledný darček pre mamičku. A máte odpoveď – kúpte knihu. Platí to aj pre deti – lebo nie nadarmo sa vraví, čo sa za mladi naučíš, na starobu ako by si našiel. S knihou nevádi, že vypadol internet a nikto nediktuje, ako vyzerajú a hovoria Vaši hrdinovia. Knihy nám ponúkajú svet, ktorý je iba náš.

Je veľkou chybou myslieť si, že knihy sú nudné a čítanie nás nebaví. Nerobte aj Vy túto chybu. Zoznámte sa s príbehom, ktorý Vás zaujal a kto vie! Možno sa stane čítanie kníh Vašou obľúbenou aktivitou. Ako mojou.

Prečo by práve kniha nemohla byť najlepším priateľom človeka?

Nicolas Švec

„FAŠANEK" V SPOMIENKACH

Stalo sa už mnohoročnou tradíciou, že naša obec sa lúčila s obdobím veselíc, zábav a plesov vo svojom programe s názvom "Šoporňanský fašaneček". Naši folkloristi oprášili staré zvyky, nacvičili si pesničky a tradičný akt pochovania basy. Po skromných začiatkoch spreď viac ako desaťročím sa táto slávnosť rozvinula do podoby sprievodu obcou, súťaže masiek, veselého spevu a tanca v uliciach našej obce. Snaha o zachovanie tejto tradície bola podporená hlavne vedením obce Šoporňa, ale aktívne a finančne k realizácii týchto slávností prispievalo aj Okresné osvetové stredisko Galanta a Trnavský samosprávny kraj. Z roka na rok sa do tradičného fašiangového sprievodu zapájalo viac záujemcov z radov mládeže, členovia hasičského zboru, narastal počet zúčastnených a súťažiacich masiek a spostením sa stal aj kónský povoz s muzikantmi. Kultúrny program zabezpečovali naše spevácke skupiny z klubu dôchodcov, ŠOPORNANSKÁ LIPKA, VAŽINÁR, hudobná skupina MIX, folkloristi z VAŽINY, VAŽINKY a ľudová hudba MUŽIČKA.

Tento tradičný scenár fašiangových slávností sa zmenil vlani, keď sa zachoval sprievod obcou s občerstvením v Pohode, zachovali sa zvyky ponúkajú pagáčov a šišíek ale aj "inšého". Zmenil sa a to veľ-

mi zásadne, kultúrny program, ktorý sa uskutočnil v obnovenj sále kultúrneho domu a nie na javisku Rajčury. Pán starosta Mgr. Adrián Macho prišiel s námetom, ako nacvičiť kabaretné pásmo, ktoré by viac oslovilo občanov svojím obsahom zameraným na radosti a starosti obce. Skupina obetavých nadšencov z radov folkloristov a klubu dôchodcov si poctivo nacvičila program, ktorého zameranie a obsah navrhol pán starosta. Pestré kostýmy, vtipné rekvizity, veselé pesničky, ale hlavne zanietený prejav aktérov priniesli občanom nové zážitky a dobrú pohodu pri dobrej fašiangovej veselici.

Už vtedy po skončení programu a viacerých slovách uznania z radov účastníkov fašiangových slávností si dali naši ochotníci sľub, že svoju záľubu umocnia a v nastávajúcom roku znova nacvičia program, ktorý poteší a rozveselí srdcia Šoporňanov. Žiaľ, nová situácia spôsobená pandémiou zasiahla nielen náš rodinný život, ale aj tieto krásne tradičné slávnosti. Dnes iba s láskou spomínáme na vľahjši a s nádejou na zlepšenie situácie sa tešíme na ten budúci "Šoporňanský fašaneček".

Jozef Búran

DÔCHODCOVIA TO ZVLÁDNU

Je to neuveriteľné, ale už rok ako by sa zastavil čas a stále nevieme, kedy budeme môcť začať normálne žiť a fungovať. V našom KD sme si spetrovali svoje seniorské roky aktivitami, ktoré nás udržovali pri zdraví a dobrej nálade. Všetko toto nám chýba. Chaos, ktorý tu už rok vládne, niekomu vyhovuje, ale nám seniorom určite nie. My sa chceme stretávať, navštevovať termálne kúpaliská, zaspievať a zatancovať si na našich stretnutiach. Sme radi, že sa nám podarilo v septembri v roku 2020 uskutočniť posedenie venované jubilantom, ktorí v priebehu tohto roku oslávili svoje okrúhle výročie. Verím, že naši oslávenci boli spokojní. „Šoporňanská lipka“ pre nich pripravila kyticu piesní a nechýbali ani spomienkové darčeky. Nakoľko už vtedy bola situácia vážna, museli sme sa zaobísť bez tomboly a živej hudby. My sme ale skromní a potešili sme sa aj tomu krátkemu stretnutiu s priateľmi a členmi nášho klubu. Potešilo nás, že aj v tomto období na nás OclÚ nezabudol a pre všetkých dôchodcov nad 60 rokov zakúpil respirátory, ktoré im členovia nášho klubu doručili. Záver môjho príspevku, bude, bohužiaľ naplnený smútkom, nakoľko v priebehu

tohto roku nás opustili naši vzácní priatelia, ktorí nám všetkým budú veľmi chýbať.

Na spomínanom posedení svoje 80-te narodeniny mal osláviť aj pán Vladko Levák. Bohužiaľ, nedožil sa ich a tak sme si jeho pamiatku uctili minútou ticha. Minútou ticha sme si uctili aj pamiatku pána Henricha Jašku, ktorý nás opustil hneď začiatkom roka 2020. Úprimnú sústrasť vyslovujeme aj rodine pána Mirka Berana.

Svojim dcéram a nám všetkým už nikdy na harmonike a do tanca a spevu nezahrá náš Milanko Čutník. Svojej manželke, deťom ale aj nám bude chýbať pán Ľuboš Trubač, ktorý nás tiež nečakane opustil. Všetkým pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť a ubezpečenie, že na nich nezabudneme a budeme na nich v dobrom spomínať.

Ako sa hovorí, nádej zomiera posledná. A tak nám zostáva iba veriť a nádejať sa, že už onedlho budeme môcť plnohodnotne žiť, a nielen prežívať. Veľa zdravia, priatelia, a do skorého videnia!

za KD E. Sučíková

Rok s

Drahí Šoporňania, dňom 12. marca si pripomíname nemilé výročie prvého roka, kedy v dôsledku COVID-19 bol vyhlásený mimoriadny stav a následne núdzový stav v celej Slovenskej republike, ktorý platí do dnešných dní. Celé toto obdobie nám platia rôzne nariadenia, príkazy, zákazy a obmedzenia, ktoré nám všetkým zmenili a stále menia náš bežný život. Práve teraz sa nachádzame v období neustáleho testovania, v ktorom sa, žiaľ, stalo už bežné, že víkendové návštevy rodiny a priateľov sme vymenili za čakanie v radoch na vytretie malou paličkou, ktorá znamená priepustku do práce či detí do škôl, škôlok. V našej obci sme za celé obdobie vykonali už 9 testovaní.

Prvé celoplošné testovanie prebehlo v novembri v roku 2020. Následne však od 22. januára tohto roku sme začali testovať opäť už len v réžii obce a testujeme do dnešných dní.

Prehľad počtu vykonaných testov v roku 2021:

1. kolo testovania – počet otestovaných 2022, počet pozitívnych 29
2. kolo testovania – počet otestovaných 1571, počet pozitívnych 19
3. kolo testovania – počet otestovaných 1455, počet pozitívnych 20
4. kolo testovania – počet otestovaných 1359, počet pozitívnych 8
5. kolo testovania – počet otestovaných 1339, počet pozitívnych 4
6. kolo testovania – počet otestovaných 1377, počet pozitívnych 3
7. kolo testovania – počet otestovaných 1511, počet pozitívnych 4
8. kolo testovania – počet otestovaných 1502, počet pozitívnych 3

Celkovo sme vykonali v našej obci 12 136 testov z čoho 90 ľudí bolo pozitívnych. Vývoj v našej obci je už priaznivý a veríme, že taký i ostane. Preto mi dovoľte poďakovať sa celému zdravotníckemu personálu, administratívnym pracovníkom, zamestnancom obecného úradu podieľajúcim sa na zabezpečení všetkých testovaní a v neposlednom rade i Vám občanom za Vašu trpezlivosť a ohľaduplnosť. Len spolu to dokážeme zvládnuť.

Lenka Gálová

SODB

2±21

SČÍTANIE OBYVATEĽOV DOMOV A BYTOV

Práve prebieha Sčítanie obyvateľov na Slovensku.

Prečo je potrebné sčítať sa? Je to jednoduché. Čím sa nás v našej obci sčíta viac, tým bude mať naša obec viac peňazí, z ktorých sa bude dať zlepšiť prostredie okolo nás. Znamená to pre nás viac verejnej zelene, kvalitnejšie cesty, krajšie a čistejšie verejné priestranstvá, detské ihriská, cintorín a mnoho ďalšieho.

Sčítať sa dokážete sami elektronicky z pohodlia Vášho domova, pričom vyplnenie formulára Vám zaberie približne 10 minút.

Sčítajte sa cez formulár na www.scitanie.sk alebo pomocou mobilnej aplikácie do 31.03.2021.

Ak sa nemôžete sčítať sami, poprosť blízku osobu alebo rodinného príslušníka, aby Vám pomohli so sčítaním. V prípade, ak sa neviete sčítať sami, ani pomocou blízkej osoby, budete môcť využiť **kontaktné miesto alebo mobilného asistenta v termíne po 1.4.2021 alebo inom termíne**, ktorý sa bude prispôbovať priebehu pandemickej situácie. O presnom termíne sčítania na kontaktnom mieste alebo pomocou mobilného asistenta **Vás budeme včas informovať.**

V prípade otázok zavolajte na obecný úrad na číslo **0940 633 916** alebo na call centrum **02/20 92 49 19**. Pretože aj Váš klik môže rozhodnúť.

Vopred ďakujeme všetkým obyvateľom za spoluprácu!

Obecný úrad Šoporňa

HISTÓRIA NAŠEJ OBCE

(časť druhá)

Prvé parlamentné voľby, o ktorých sa v Šoporni zachovali zmienky, sa konali v roku 1890 v okresnom sídle Trnovec a ďalšie v roku 1896. Násilný akt pomadárčovania aktivizoval slovenské národné hnutie. Oživenie slovenského národného povedomia malo za následok vstup Slovenskej národnej strany do volieb v roku 1901. Šoporňa bola až do roku 1918 súčasťou rakúsko-uhorskej monarchie. Politické pomery obce sa odvíjali od celoštátneho diania.

Politika

V časoch poddanstva nebola funkcia richtára vždy závideniahodná. Richtári boli služobníkmi panstva a zodpovedali za plnenie daňových povinností obyvateľstva. V prípade, že neplnili svoje úlohy k spokojnosti, prišiel trest. Často fyzický. V roku 1632 bol šoporňanským richtárom František Tóth, v roku 1645 Ján Póša, v rokoch 1730 a 1736 František Kulich, v rokoch 1771 a 1772 Ján Grešo, v rokoch 1773 a 1774 Pavel Sokol, v roku 1775 Ján Osino, v roku 1776 Ondrej Kapusta, v roku 1777 a 1778 Štefan Kišák, v roku 1802 Tomáš Bednár, v roku 1816 Ondrej Lipovský, v roku 1848 Tomáš Bednár, v roku 1856 Ján Kadvan. Po ňom nasledoval Martin Lipovský a Jozef Štrpka, ktorého meno sa spomína v súvislosti s incidentom medzi Šoporňanmi a Váhovčanmi v roku 1873.

obce bol Tomáš Kňažík v roku 1927. Bol nábožný a v kostole plnil funkciu predmodleníka – takáto spojitosť sa dnes zdá byť neuveriteľná. Krátko po Kňažíkovi vystupoval vo funkcii starostu Ján Póša, následne Michal Štrpka a Michal Blaho. V tridsiatych rokoch bola nakrátko starostkou prvá žena Ida Viselková. Vo voľbách v roku 1936 získali komunisti 17 mandátov v obecnom zastupiteľstve.

Rieka

K historickému koloritu obce patrili vodné mlyny. Stáli na Starom Váhu od Panšule po Melečku, ale aj na iných miestach Starého Váhu, napr. pri Pasinku. Prvé údaje o mlynároch pochádzajú z roku 1645. Mlynári najskôr bývali priamo pri mlynoch. Až neskôr sa presťahovali do obce. Mlynárske remeslo dobre vynášalo a mlynárske rodiny patrili do zámožnejšej časti obyvateľov Šoporne.

Starší obyvatelia si živo spomínajú na výzor a konštrukciu mlynov. Budova mlyna, kolesá a stroje boli z dreva. Mlyn stál na štyroch drevených pontónoch (hájovoch). Len kolesá drviace zrno boli z kameňa. Mali priemer asi jeden meter a hrúbku okolo dvadsať centimetrov. Pontóny boli reťazami pripútané k brehu. Mlyn stál zvyčajne niekoľko desiatok metrov od brehu. Z brehu do mlyna sa chodilo po úzkej lávke bez zábradlia, z otesaných kmeňov ihličn-

Vtedy podľa prameňov cez noc zamrzol Starý Váh a Váhovčania začali rozbíjať šoporňanský „lodek“ pri druhom brehu Váhu. Šoporňania im v tom chceli zabrániť. Po tenkom ľade cez Váh nemohli, tak skúsili po lávke. Váhovčania im hádzali pod nohy palice, sekery a iné predmety. Napriek tomu sa naši rodáci dostali na druhú stranu. Medzi chlapmi sa strhla bitka. Šoporňania boli v presile a Váhovčanom narezali. Tí podali žalobu na súd. Šoporňania dostali pokutu vo výške 200 zlatých. Spor vyvolal medzi obcami narušenie priateľských vzťahov, ktoré sa obnovili až po niekoľkých rokoch.

Po richtárovi Štrpkovi nasledovali Jozef Koška a Martin Minár. Ďalším šoporňanským richtárom bol Alexander Koreň. Po ňom Adam Lipovský, Martin Štrpka, Štefan Šmátrala a znovu Martin Štrpka. Po prvej svetovej vojne bol prvým richtárom Martin Kiš. Bol to posledný dlhovlasý richtár.

Pomery po vojne boli neusporiadané a pohyb bol povolený len s preukazom. V škole sa začalo vyučovať po slovensky a jedným z prvých zákonov československého štátu bolo vyhlásenie všeobecného hlasovacieho práva. V apríli 1920 sa konali parlamentné voľby a v roku 1923 sa konali obecné voľby. Richtárom sa stal Martin Ščasný. V tomto roku vyšlo nariadenie, podľa ktorého sa zriadila namiesto obecného predstavenstva obecná rada. Súčasne sa zmenila aj funkcia richtára na starostu. Prvým komunistickým starostom

tých stromov. V zime mlyny vyťahovali na breh, aby ľady nepolámali pontóny.

Mlynárska tradícia sa dedila z generácie na generáciu. Ale nebolo zvláštnosťou, že mlyny kupovali a predávali. V roku 1715 mala Šoporňa 45 domácností a 4 mlyny na Váhu. V roku 1720 mala iba 34 domácností, ale zato 10 mlynov. Záznamy z roku 1787 hovoria o Šoporni už ako o mestečku s 295 domami a 1994 obyvateľmi. Z obdobia 18. storočia sa zachovalo niekoľko písomných dokumentov o vzťahu panstva k tunajšiemu ľudu. V nasledujúcich rokoch sa obec dynamicky rozvíjala a koncom storočia dosiahla už takmer 300 domov a 2000 obyvateľov. O necelých sto rokov neskôr, v roku 1871, mala Šoporňa vyše 2500 obyvateľov, 45 mlynov s 80 pracovníkmi, 8 tkáčov a 7 krajčírov. Mlynári mali v rokoch 1860-1900 aj stavovskú organizáciu, mlynársky cech. Vychovávali tovarišov a každoročne ich vyradovali na osobitných slávnostiach. V kostole mali zástavu, ktorú nosili v sviatočných sprievodoch a na púti. Na čele cechu stál stavovský richtár. Písomnosti a cennosti uschovávali v cechovej truhlici. V roku 1887 vznikol v jednom z mlynov požiár a zhorelo 12 mlynov.

Rieka každoročne predstavovala nebezpečenstvo. Moreny v nej mizli nie pre zachovávanie tradícií folkloristami. Keby ľudia vtedy vedeli ako, bránili by sa. Lenže oni tú možnosť nemali a tak rieku, chtiac - nechtiac, rešpektovali. Po

zregulovaní Váhu, v roku 1933, museli mlynári premiestniť mlyny do koryta Nového Váhu oproti kostolu. Pri mlynoch na Novom Váhu bol aj prievoz, spájajúci oceľovým lanom šoporniansky a váhovský breh. Prievozníkom bol občan Šoporne, ktorý býval v malom domčeku na šopornianskom brehu Váhu. Službu mal nepretržite vo dne v noci. Keď chcel niekto prejsť z váhovskej strany do Šoporne, zvyčajne zavolať cez rieku: „Daj lodek!“ Priestor, kde kotvil lodek, bol obľúbeným miestom, odkiaľ sa dobrí plavci spúšťali dolu Váhom.

Konkurenciou vodných mlynov sa po prvej svetovej vojne stali murované parné a elektrické mlyny. Osud vodných mlynov tak bol spečatený. Pred zánikom sa používali iba na šrotovanie. Posledné vážske mlyny sa zachovali do 50. rokov 20. storočia a boli vítanou atrakciou mládeže pri kúpaní počas letných mesiacov. Na mlynoch sa opaľovali a z pontónov skákali do Váhu. Trávnaté pobrežie pri posledných mlynoch bolo vyhľadávaným miestom letného odychu. Atraktivnosť prostredia viedla niektorých občanov k stavbe chatiek.

Ako mlynov postupne ubúdalo, do popredia vstupovala poľnohospodárska výroba. Podstatná časť obyvateľov Šoporne vlastnila pôdu a živila sa najmä jej obrábaním. Roľník bol od nepamäti spojený s prírodou. Na pole sa chodilo s východom slnka. Po zasadení a zasiatí sa jednotlivé plodiny okopávali, pleli, pretrhávali, šarabovali, ohadzovali. Kosilo sa kosou, zišla sa celá rodina, chlapi postupne jeden za druhým skášali obilie, ženy ho ukladali na povriessla a zhrabovali zvyšky, čo zostali po koscoch. Obilie chlapi viazali do snopov a ukladali do krížov.

Najpríťažlivejším obdobím pre roľníka však bola jeseň. Vtedy sa zberala roz-

slepo a nemali v krajine známych, ani neovládali cudziu reč. Ak prácu po určitom čase našli, zvyčajne bola podradná. Ale slovenská náštura je tvrdá. Mnohí sa uchytili, zárobok posielali i domov, manželkám, matkám. Po istom čase nadobudli aké-také nehnuteľnosti, otvorili si obchod, reštauráciu, penzión, založili si nejakú živnosť. Mnohí boli už na ceste tam rozhodnutí, že zostanú v Amerike. Iní sa rozhodli zostať počas pobytu. Najmä tí, ktorým sa darilo. Veľká časť však išla len za zárobkom, za peniazmi na postavenie si domčeka. Domov sa nejdenný vrátil s prázdnyimi vreckami a priviezol si iba rečové znalosti z angličtiny či španielčiny. Vyskytli sa aj prípady, keď muž, ktorý nechal doma manželku s deťmi, si za morom našiel inú družku, odmlčal sa, domov sa nevrátil. Mnohí sa však vysťahovali aj s manželkami alebo sa oženili v cudzine.

Remeslo

K obci nevyhnutne patrili aj remeselníci. Koncom 19. a začiatkom 20. storočia tvorili najväčšiu skupinu mlynárov. Ďalšou, avšak veľmi potrebnou profesiou, boli kováči. Zhotovovali a brúšili rozličné poľnohospodárske náčinie (motyky, rýle, sekery), vyrábali alebo opravovali jednoduchšie zariadenia ako pluhy, šarabáky, kovové súčasti na vozy, podkúvali kone a kravy. Činnosť roľníka sa nezaobišla bez kolárov a tokárov. Zhotovovali kolesá do sedliackych vozov a iné drevené súčasti k týmto dopravným prostriedkom a do domácností. Stolárske remeslo, tak ako aj mlynárstvo, sa dedilo z generácie na generáciu. Tkáči na krosnách umiestnených v príbytkoch tkali z konopných nití plátno. Napriek tomu, že si väčšina žien vedela ušit' súčasť ošatenia (krojov)

hodujúca časť úrody. Najmä ošeráčky a spracovanie hrozna boli posvätnými aktami gazdov. Dorábalo sa víno.

Keď polia zapadli snehom, gazdovia sa starali o dobytok v maštaliach, ošipané v chlievoch, ale aj o opravu poľnohospodárskeho náradia či moržovali kukuricu, ktorá sa trhala ručne.

Zimy boli nerozlučne späté so zabíjačkami, páraním a driapaním peria. Zabíjačková hostina sa volala „karmina“ a najčastejšie sa zabíjalo pred Vianocami.

Zem

Zvyšujúca početnosť obyvateľov bola dôvodom, prečo pôda nestačila užiť všetkých. Zlá ekonomická situácia vyhánala obyvateľov obce nielen na okolité veľkostatky, ale i za more - do „zasľúbenej zeme“. Do Ameriky, ako sa všeobecne hovorilo, ale i do Kanady, Argentíny, Francúzska a Nemecka. Rozhodujúce trasy smerovali do USA. Cesta loďou po mori trvala takmer mesiac. Pre väčšinu vysťahovalcov bola nevšedným dobrodružným zážitkom. Peniaze na nákup „šifkarty“ si ľudia získavali všelijako. Zvyčajne museli predať kravu či nejakú nehnuteľnosť.

Príchod do „zasľúbenej zeme“ mnohých zaskočil. Najmä tých, ktorí šli na-

sama, profesiou krajčírstva sa živilo niekoľko žien v obci. Zväčša neboli vyučené a zručnosť si osvojili od matiek a miestnych krajčirov. Dobrí majstri vo svojom remesle boli obuvníci. Väčšinou opravovali starú obuv, ale vyučení vedeli ušit' aj poltopánky, baganče, čižmy. Pre mužov aj ženy. V miestnom nárečí neskoršiu opravovňu obuvi volali spravkáreň. Ďalším významným remeslom bolo murárske. Kupovanie chleba v obchode, to bol kedysi neznámy pojem. Chlieb si gazdiné piekli samy vo svojich peciach.

Zdroje:

Zborník Slovenského národného múzea ARCHEOLÓGIA 28 ROČNÍK CXII – 2018

Zborník Slovenského národného múzea ARCHEOLÓGIA 26 ROČNÍK CX – 2016

Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 1994, AÚ SAV v Nitre
Archiválie Obce Šoporňa, Šoporňa - minulosť a súčasnosť 1251-2001, Osudy šopornianskych vysťahovalcov, Samospráva a politika - autorom: Ľudovít Čutrik

Spracovala: Alena Švecová

Úprimné poďakovanie

Touto cestou si dovoľujem v mene spokojných občanov Šoporne vysloviť úprimné poďakovanie starostovi našej obce, jeho kolektívu, ako aj všetkým obetavým dobrovoľníkom za vzorne pripravené podmienky v odberných miestach.

Oceňujem tiež perfektne pripravený časový harmonogram, čo umožnilo pre nás občanov v pohode a bez čakania absolvovať testy. V neposlednom rade tiež ďakujeme nášmu starostovi za milé gesto pre nás dôchodcov, ale aj všetkých občanov vo forme dodania užitočných respirátorov.

vďačná občianka

SMÚTOK FOLKLÓRU

S hlbokým zármutkom sme prijali správu o úmrtí nášho kolegu a priateľa Milana Čutrika. Harmonikár, člen ľudovej hudby Muzička nás navždy opustil dňa 29. januára tohto roka. Možno celá naša obec poznala tohto skromného, talentovaného človeka ako skvelého muzikanta a dobrého zabávača. Od mladosti spolupracoval pri kultúrnych a spoločenských podujatiach s klubom dôchodcov, úniou žien, základnou školou, s rôznymi hudobnými skupinami a predovšetkým s folkloristami našej obce.

Od vzniku detského súboru Važinka bol korepetítor a člen ľudovej hudby Muzička, ktorá deti z Važinky sprevádzala 21 rokov pri jej vystúpeniach doma, v blízkom i vzdialenom okolí ako aj v zahraničí. Zo speváckej skupiny Važina sa postupom času vytvorilo zoskupenie Šoporniansky vienok, ktoré niekoľko rokov sprevádzal na svadobných hostinách a so skupinou speváčok zachovávali tradície začepčovania nevesty-snímanie vienka.

Všetkým nám bude chýbať nielen ako muzikant, skvelý harmonikár, ale aj ako dobrý priateľ, kamarát.

Pocity priateľov z folklóru vyjadrila veršami členka speváckej skupiny Važina **Mgr. Mirka Málekovej-Beličková:**

Spomínaš, Milanko, na tie krásne časy,
keď slnko páliło nám tvár a dozrievali klasy?
Keď tónov harmoniky nikdy nemali sme dosť
a Ty pestoval si v záhradke ruže pre radosť?

Spomínaš, Milanko, na tie krásne časy,
keď jediný znak veku boli Tvoje biele vlasy?
Tam, kde boli hádky a zlosť,
úsmevom vniesol si pokoj a radosť.

Spomínaš, Milanko, na ten krásny čas,
keď tvoj koláč chcel ochutnať každý z nás?
Už necítíme jeho vôňu a nik sa ho nenaje.
Nech Tvoja krásna duša tam hore šťastná je.

I keď slnko prestane hriať a stokrát dozreje klas,
tón Tvojho smiechu bude znieť navždy v nás.

Jozef Búran

Štatistické údaje o obyvateľoch obce Šoporňa za rok 2020

počet obyvateľov k 1.1.2020	4068
počet obyvateľov k 31.12.2020	4059
pristťahovaní na trvalý pobyt	61
odstťahovaní z trvalého pobytu	65
prihlásení na prechodný pobyt	51
zrušený trvalý pobyt občanom z čísla domu na obec	21
narodilo sa	38
zomrelo	43
zosobášilo sa – 12 z toho civilných sobášov – 9 cirkevných – 3	
počet domácností	1505
priemerný počet členov domácností	3
Počet obyvateľov oproti roku 2019 nám klesol o 9 obyvateľov.	

Spoločenská kronika

Narodili sa:

Pavol Póša
Michal Lehocký
Oskar Vejo
Emma Sklenář
Michal Luciak
Sofia Kulichová
Patrik Surányi
Miroslav Špánik
Samuel Ševčík

Jubilanti 80 – roční:

Magdaléna Hagarová
Jozefína Kulichová

Jubilanti 90 a viac roční:

Mária Fógelová (90)
Eva Štrbková (92)
Mária Urbanová (95)

Spomienka

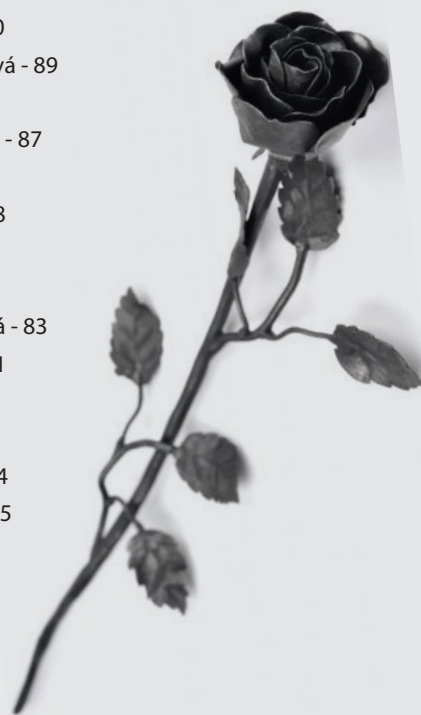
Klesli ruky, ktoré ťažko pracovali, dotĺklo srdce, ktoré sme milovali, stíchol dom, záhrada i dvor. Už nepočuť jeho hlas a kroky v ňom. Dňa 23.03.2021 uplyní rok, čo nás náhle a bez rozlúčky navždy opustil náš milovaný manžel, tatinko, dedko a pradedko Jaroslav Kašný vo veku nedožitých 84 rokov.

Ten, kto stratil toho, koho mal veľmi rád, pochopí, čo je to bolesť a žiaľ. Tá rana v srdci stále veľmi bolí a zabudnúť na neho nám nedovolí. Bol to veľmi dobrý človek. Vy, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou spomína manželka, syn a dcéry s rodinami

Opustili nás:

Milan Šeliga - 65
Alexander Valkovič - 82
František Vráblik - 80
Katarína Magdálková - 89
Eva Pastvová - 62
Hermína Vandáková - 87
Zuzana Žigová - 50
Blanka Gondová - 48
Zdenek Kišš - 56
Juraj Vajdík - 51
Magdaléna Štrpková - 83
Anna Holbayová - 81
Milan Čutník - 61
Jolana Gálová - 83
Jaroslav Kundala - 74
Irena Tománková - 95
Štefan Hipš - 80
Marián Bihári
Mária Horná - 83
Pavel Korec - 82
Ľubomír Trubač - 75
Vladislav Adámek - 56
Pavol Sokol - 77

ZVOZ ODPADOV

Apríl 2021

smeti		12. a 13. 04.	26. a 27. 04.
plasty			28. 04.
papier/tetrapaky			29. 04.
bio – zelený odpad	06. 04.	20. 04.	

Máj 2021

smeti		10. a 11. 05.	24. a 25. 05.
plasty			26. 05.
papier/tetrapaky			27. 05.
bio – zelený odpad	04. 05.	18. 05.	

Jún 2021

smeti	07. a 08. 06.		21. a 22. 06.
plasty			23. 06.
papier/tetrapaky			24. 06.
bio – zelený odpad	01. 06.	15. 06.	29. 06.

Zvoz odpadov sa uskutočňuje od 6.00 hodiny.

ZBERNÝ DVOR

OTVÁRACIE HODINY ZBERNÝ DVOR

	apríl - október	november - marec
Pondelok	zatvorené	zatvorené
Utorok	10.00 – 18.00 hod.	9.00 – 17.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.	9.00 – 17.00 hod.
Štvrtok	10.00 – 18.00 hod.	9.00 – 17.00 hod.
Piatok	10.00 – 18.00 hod.	9.00 – 17.00 hod.
Sobota	10.00 – 18.00 hod.	9.00 – 17.00 hod.
Nedeľa	zatvorené	zatvorené

Štátne sviatky – ZATVORENÉ

PRIPRAVOVANÉ AKCIE

10. 04. Deň Zeme IV. ročník

30. 04. Stavanie mája

01. 05. Kaprárske rybárske preteky

09. 05. Deň matiek

01. 06. Deň detí

26. 06. Rodina na kolesách

Ak to epidemiologické opatrenia dovoľia

Telefónne čísla obecného úradu

starosta	0908 436 660
prednosta	0908 772 932
sekretariát	0940 633 914
matrika	0940 633 916
sociálne	0940 633 919
dane a poplatky	0940 633 920
TKO	0940 633 921
stavebné	0940 633 922
knižnica	0940 633 923
údržba	0940 633 924/25
vývoz septikov na ČOV	
p. Masaryk	0905 920 996
p. Sopúch	0915 878 437
p. Dubravec	0910 163 074

Dôležité telefónne čísla

Centrálny záchranný systém	112
Polícia	158
Rýchla zdravotná pomoc	155
Hasiči	150
Plynári	info linka: 0850 111 363, poruchy: 0850 111 727
Elektrikári	info linka: 0850 111 555, poruchy: 0800 111 567
Vodári	031 773 7555, 0902 957 814
Ambulancia všeob. lekára	031 7874 234
Ambulancia detského lekára	031 7874 132
Zubná ambulancia	031 7874 128
Lekáreň	031 5501 204
Fara	031 7874 121
Slovenská pošta	031 7874 125
Správca cintorína	0904 528 462

Šopornianske noviny

vydáva:

Obecný úrad Šoporňa (925 52 Šoporňa)

Registračné číslo: EV 3584/09

ISSN 1339-5386

IČO vydavateľa: 00 306 207

E-mail: starosta@soporna.sk

Šéfredaktor: PaedDr. Jozef Búran

Redakčná rada: Veronika Plešová,

PaedDr. Eva Kabrhelová, Mgr. Miroslava

Baranová, Mgr. Adrián Macho

Redakčná rada si vyhradzuje právo krátiť a upravovať príspevky. Neuverejnené a nevyžiadané príspevky nevraciam.

Ďalej oznamuje všetkým svojim prispievateľom, že príspevky prijímame výhradne na pamäťovom médiu, CD alebo USB pamäťový kľúč a taktiež e-mailovou poštou na adresu: kniznica@soporna.sk

Vychádza 4-krát ročne. Expedícia do domácností po jednom výtlačku zdarma.

